

Edukačné aktivity zamerané na prácu s literárnym textom a na rozvíjanie jazykových schopností a zručností.

Podnety k vypracovaniu príprav pre materskú školu (ďalej MŠ) a školský klub detí (ŠKD)

Osnova príprav pre MŠ:

Téma:

Tematický okruh: (Ja som, Ľudia, Príroda, Kultúra)

Vzdelávacia oblasť: perceptuálno-motorická

kognitívna

sociálno-emocionálna

Pri práci s literárnym textom – beletriou rozvíjame sociálno-emocionálnu oblasť, rozvíjame hl. EQ a PQ – emocionálny a osobnostný kvocient, pri jazykových edukačných činnostiach rozvíjame hl. kognitívnu oblasť.

Obsahový štandard: *Je dôležité dôsledne poznať obsahové štandardy a vedieť k nim správne priradiť výkonové štandardy. Spolu tvoria nedeliteľný celok. Sú formulované vo vzdelávacích programoch.*

Výkonový štandard: *vané vo vzdelávacích programoch.*

Výchovno-vzdelávací cieľ: hodnoty a postoje – v MLJ preferujeme

produktívne činnosti a praktické zručnosti

poznatky a porozumenie

V-v cieľ volíme mierne nad hranicou rozvojových možností detí.

Kompetencie: *Nie sú viazané na vzdelávacie oblasti, vychádzame z kľúčových kompetencií (v ISCED 0 je uvedených 7 kľúčových kompetencií) a jednotlivých kompetencií dieťaťa.)*

Pomôcky, učebné zdroje: *Pri použití rekvizity uprednostňujeme tzv. náznakové rekvizity – rozvíjanie fantázie.*

Trvanie aktivity:

Metódy: *V jazykovej výchove sa používajú metódy fonetického, lexikálneho alebo gramatického cvičenia, podľa toho, ktoré druhy jazykových jednotiek sú predmetom rozprávania.*

Organizačná forma:

Metodický postup, stratégia výchovno-vzdelávacej činnosti: 1. Motivácia
2. Hlavná časť
3. Záver

Osnova príprav pre záujmovú činnosť v ŠKD:

Tematická oblasť:

Obsahový štandard: *Je dôležité dôsledne poznať obsahové štandardy a vedieť k nim správne priradiť výkonové štandardy. Spolu tvoria nedeliteľný celok. Sú formulo-*

Výkonový štandard: *vané vo vzdelávacích programoch.*

Výchovno-vzdelávací cieľ:

V-v cieľ volíme mierne nad hranicou rozvojových možností detí.

Kompetencie:

Obsah:

Pomôcky, učebné zdroje: *Pri použití rekvizity uprednostňujeme tzv. náznakové rekvizity – rozvíjanie fantázie.*

Metodický postup, stratégia výchovno-vzdelávacej činnosti: 1. Motivácia
2. Hlavná časť
3. Záver

Pre MŠ aj ŠKD:

Pri práci s literárnym textom je dôležitý jeho **výber** – vzhľadom na sledovaný cieľ, primeranosť, umeleckú hodnotu...

Snažíme sa zaradiť nielen známe klasické texty, ale aj tzv. moderné, súčasné, dôležitá je umelecká hodnota.

V aktivitách, v ktorých dominuje jazyková výchova, zaradíme na úvod vždy dychové a artikulačné cvičenia – s dôrazom na problémové spoluhlásky, dbáme na zreteľnú artikuláciu.

Okruhy jazykovej výchovy: 1. Rozvíjanie slovnej zásoby
2. Starostlivosť o zreteľnú, správnu a výraznú výslovnosť
3. Gramatická správnosť
4. Rozvíjanie súvislého vyjadrovania detí

Metodický postup pri nácviku básne:

- **Výber básne**, mimoriadne dôležitý. Učiteľka má v zásobníku pripravených veľa rôznych básní, často ich deťom číta, prednáša, naspamäť sa učia tie básne, ktoré sa deťom páčia a samy si ich vyberú. Báseň má vychádzať zo životných situácií detí, nadväzovať na ich osobnú skúsenosť. Mala by vyjadrovať radosť, obdiv, očarenie a pod.
Vyberáme básne s konkrétnym obsahom a primeranou dĺžkou, 3-4-ročné deti štvorveršia, 5-6-ročné približne osemveršie. V mladšom veku volíme skôr ľudovú slovesnosť a klasickú poéziu, v staršom veku viac siahneme po modernej, súčasnej poézii. Rozhodujúca je umelecká úroveň a to, či sa báseň deťom páči.
- **Vzorný prednes básne učiteľkou**
- **Rozhovor** - po prvom prednese sa s deťmi o básni porozpráva, čím aj zistí, či deti porozumeli kľúčovým slovám, rozhovor orientujeme na základné obrazy. Na rozhovor si učiteľka pripraví konkrétne otázky, nie všeobecné. Otázky majú byť zamerané na pocity detí, ich prežívanie, hodnotenie, rozvíjanie emocionálneho života... a aktualizáciu.
- Samotný **nácvik básne** – uprednostňujeme **individuálny prednes**. Učiteľka opäť 1-2 razy básne prednesie, deti sa môžu tichučko pridávať. Nahlas však recitujú iba jednotlivci. Učiteľka im pomáha.
- **Báseň vždy nacvičujeme ako celok, nie po častiach**
- Nie je nevyhnutné báseň docvičiť na jednej aktivite. V ďalších aktivitách aj počas nasledujúcich dní zaradíme krátke **opakovacie chvíľky**, na ktorých sa báseň docvičuje.
- **Deti recitujú postojacky**, s hlavou hore, navykáme ich pokojne a sebaisto vystupovať.
- Nikdy nevyžadujeme, aby pri prednese napodobňovali učiteľku, **vedieme ich k vlastnému pochopeniu prednesu**, mimiku a gestá necháme na ich spontánnosti
- Počas prednesu učiteľka diet'a neopravuje, nekazí diet'aťu radosť z prednesu
- Pre prednes vytvárame **priaznivé podmienky**, v ktorých sa deti dobre a voľne cítia. Vysvetlíme im, že báseň nehovoria samy pre seba, ale pre tých, čo ich počúvajú. Vysvetlíme im aj to, že ju nehovoria len ústami, ale aj celým vystupovaním, výrazom očí a výzorom.
- Prednes, vystúpenie detí, nie je príležitosťou na ich predvádzanie sa. **Prednes je prostriedok na vypestovanie blízkeho vzťahu detí k literárnemu dielu, na rozvíjanie ich citového života a tvorivosti.**